

Jong en oud: de Ketjes van Kuregem

Interview met Véronique De Leener (Maks)

Klaas Nijs
consulent-stafmedewerker

NAAR AANLEIDING VAN HAAR NIEUWSTE PROJECT VAN JONG TOT OUD II, GINGEN WIJ PRATEN MET VÉRONIQUE DE LEENER, PROFESSIONEEL MEDEWERKSTER VAN MAKS VZW EN COÖRDINATRICE VAN DIT GELEGENHEIDSPROJECT DAT JONGEREN EN OUDEREN IN KUREGEM ELKAAR BETER WIL LEREN KENNEN DOOR SAMEN TE WERKEN AAN EEN FILMPROJECT.

In 1999 stemde de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) een resolutie over de buurt Kuregem, niet ver van het Zuid-Station in Brussel. De bedoeling was om een aantal projecten in de wijk te implementeren, die zich zouden richten tot de scholing van bewoners, tewerkstelling en jeugdomkadering. Uit deze resolutie ontsprogen verschillen projecten. Twee daarvan waren (zijn) *Kureg(h)emNet*, een ICT-atelierproject voor bewoners van de buurt, waar vooral cursussen worden gegeven aan laaggeschoolden, senioren en jongeren, en *Kurasaw* (Kuregem Sociale Actie voor Werk), dat zich bezig houdt met maatschappelijk opbouwwerk. Deze laatste werkt rond drie grote pijlers: tewerkstellingsbevordering door onder meer het aanbieden van cursussen Nederlands; *Kurasaw Productions*, een grafisch bureau dat werkt met langdurig werklozen; en *Kurasaw Happenings*, dat alles van knowhow over multimedia binnen de projectengroep in het werk zet voor sociale cohesie, weerbaarheid van de mensen... In 2005 zijn *Kureg(h)emNet* en *Kurasaw* gefuseerd tot één geheel, onder de noemer *Maks vzw* (Media Aktie Kuregem Stad). Momenteel werken daar 28 mensen voltijds in 3 afdelingen die telkens 10 mensen in opleiding hebben voor 2 jaar, ofwel als DTP'er (Desktop Publisher) ofwel als multimedia-animator. De bedoeling is om regelmatig met nieuwe mensen aan de slag te gaan en een zo optimaal mogelijke doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt te voorzien.

Het is voor de vzw zeer belangrijk dat multimedia gebruikt wordt om de waarden te verspreiden waar zij voor staat. "Op een bepaald moment was men hier in de buurt zeer kwaad

Lorsque la jeunesse rencontre la vieillesse Als jong en oud elkaar ontmoeten

Leur amour dure pour toujours Is de liefde eeuwig

Le fait d'être curieux rend les jeunes peureux Angst, nieuwsgierigheid

Grace à leur humour, l'amitié dure pour toujours En humor geven vriendschap een nieuw kans

La peur laisse place à la chaleur Warmte verdrijft de angst

Et le bonheur s'installe avec douceur Maakt plaats voor het zachte geluk

Nous avons foi en notre joie Vreugde maakt ons sterk

Et je le dis de vive voix Zeg ik hen met luide stem

© MAKS

geworden over een reportage van Telefacts over Kuregem. Wij hebben als reactie daarop met een aantal jongeren toen een Contrafacts gemaakt. Voor ons is het niet alleen belangrijk dat die jongeren dan zelf met het materiaal leren werken, scripts schrijven enzoverder, maar ook dat ze zelf op zoek gaan naar hetgeen zij willen naar voren schuiven, over hun eigen wijk. Zo hebben wij een tweetal jaar geleden een project georganiseerd waarbij jongeren die in de buurt schoollopen hun eigen verhalen van verzet hebben geschreven, verfilmd en gemaakt. Het Museum van de Weerstand ligt hier immers in de wijk en Kuregem was vroeger ook een joodse buurt. Een aantal van de mensen die hier wonen hebben de oorlog als 15-16-jarigen mee-gemaakt en hun verhalen doorgegeven aan die jongeren."

Vanuit deze succesvolle samenwerking tussen de (oudere) verzetsstrijders en de jongeren is men dan op zoek gegaan naar andere mogelijkheden om deze twee groepen uit de buurt samen te laten werken, om het beeld dat ze hadden van elkaar wat bij te spijkeren. De jongeren, veelal van allochtone origine, vonden dat de senioren enorm

veel geluk hebben gehad in het leven en de ouderen hadden schrik van de jongeren die hier in de buurt rondlopen. Er zijn dan allerlei activiteiten opgezet om de twee groepen met elkaar kennis te laten maken en wat aan het scenario te sleutelen. Daar is dan een soort journaalreportage uit

"Nadat de senioren vertelden over hoe ze overvallen waren, wandelden de jongeren sindsdien steeds met hen mee naar huis na afloop van de bijeenkomsten."

ontstaan, waarbij ouderen de plaats innamen van jongeren, afgewisseld met jongeren die vertelden over hun ervaring met de politie en ouderen die vertelden hoe ze overvallen zijn geweest in de buurt. "En eigenlijk zagen we, doordat ze samen aan het scenario schreven, dat er ook een aantal andere banden gesmeed werden. Nadat de senioren vertelden over hoe ze overvallen waren, wandelden de jongeren sindsdien steeds met hen

mee naar huis na afloop van de bijeenkomsten. Zo kwamen ze er ook achter dat ze eigenlijk samen in een dorp woonden. Men woonde naast elkaar, zonder dat de ene de andere kende. Als gevolg daarvan vertelde één van de senioren me hoe één van de jongens op haar verjaardag bij haar was langsgesproken met een bos bloemen. Ze was er dolgelukkig mee, haar eigen kinderen en kleinkinderen hadden er niet eens aan gedacht!"

De bedoeling van het project is niet om grote audiovisuele kunst te creëren, maar om mensen de middelen te geven hun stem te laten horen, om te leren samenwerken en op die manier ook een aantal vooroordelen te bestrijden ten aanzien van elkaar. "Twee dagen geleden hebben ze ook een valentijnsgedicht voor elkaar geschreven, over vriendschap tussen jongeren en ouderen. En toen twee weken geleden een van de senioren gevallen is en in het ziekenhuis is beland, zijn ze haar ook allemaal gaan bezoeken, dat is voor die jongeren zelf evident." De solidariteit tussen de jongeren en de ouderen gaat zelfs betrekkelijk ver: "Op een bepaald moment was de man van een van de oudere deelnemers gestorven. Er ontstond toen bij de jongeren een hele discussie of ze al dan niet naar de begrafenis zouden gaan, die kerkelijk was. De dag van de begrafenis zelf stond één van die jongeren daar ook voor de deur van de kerk met een bos bloemen. Je moet goed beseffen, een 16-jarige moslim, die voor het eerst in zijn leven een kerk binnenstapt bij mensen die hij eigenlijk niet goed kent en met rituelen waar hij niets van afweet, dat is zeker niet vanzelfsprekend. Ik heb toen die begrafenis via zijn ogen proberen mee te maken, dat moet iets ongelooflijk vreemds zijn geweest. Op het moment dat iedereen naar voor ging om het kruis te kussen, is hij rechtgestaan en meegegaan. Toen de pastoor hem het kruis aanbod, zette hij heel beleefd een stap opzij en groette hij de kist. Dat was voor mij een enorme blijk van maturiteit, dat die jongen uit respect voor iemand waarmee hij een film heeft

<i>Je partage mon âge avec ton futur</i>	Mijn leeftijd en jouw toekomst
<i>Nos générations, jeunesse et vieillesse</i>	Jong en oud, 2 generaties
<i>Entre nous, la tendresse et la confiance,</i>	Vertrouwen en tederheid
<i>Pas de maladresses</i>	Geen misverstanden
<i>Notre amitié, immature aujourd'hui, sera sage</i>	Onze vriendschap, net ontstaan
<i>Ton sourire me donne du courage pour l'avenir</i>	Is wijs
<i>Ta passion me fait oublier mes questions</i>	Je glimlach geeft me moed
<i>Le partage de tes habitudes chasse la solitude</i>	Je passie veegt mijn vragen van de kaart
<i>La solidarité, une réponse à mes demandes</i>	Je gewoontes jagen de eenzaamheid weg
<i>La communication enrichit mon insouciance</i>	Solidariteit, een antwoord op mijn vragen
<i>Jeunesse, élégance et espérance,</i>	De communicatie verrijkt mijn zorgeloosheid
<i>Les rides de mes parents m'apportent la chance</i>	Jong, elegant en hoopvol
<i>A mon enfance qui se poursuit avec confiance</i>	De rimpels van mijn ouders brengen geluk
	En ik groei op met vertrouwen

gemaakt zo veel lef aan de dag legde om dat allemaal te doen. Voor mij persoonlijk was dat ook een bewijs dat we echt een stap vooruit hebben gezet dankzij ons project. Geen grote stap misschien, maar wel een kleintje in de richting van samenhangigheid tussen mensen. Je moet je eens proberen in te

dat ze in elkaars schoenen stappen en het leven de andere beleven. "De ouderen gaan dus een dag op school zitten en naar de fitnessclub. De jongeren hebben al in de breiclub gezeten en in de kaartclub. De film zal dan eindigen met hun valentijnsgedicht." Daarna zal het geheel van opnames

Het is wel jammer dat dit soort projecten enkel via projectsubsidies kunnen gebeuren. Dat verhindert dat er een verdere uitbouw tot een lopend project zou kunnen komen, dat met een zekere regelmaat zou kunnen georganiseerd worden. Lippendienst bewijzen aan een warmere samenleving is immers gemakkelijk

beelden hoe moeilijk het omgekeerde zou zijn geweest voor ons. Met dergelijke projecten bereik je dus kleine dingen, die in het dagdagelijkse leven wel heel belangrijk zijn."

"Voor het filmpje zijn ze ook op zoek gegaan naar gemeenschappelijke problemen die zowel bij jongeren als ouderen voorkomen. En door hun zoektocht zijn ze eigenlijk op drie feiten gebotst: 1. de zelfmoordcijfers bij jongeren en ouderen liggen beide zeer hoog, 2. beide groepen eten over het algemeen zeer slecht en 3. ze zijn allebei vaker het slachtoffer van het verkeer. Van daaruit zijn ze dan gaan beginnen werken aan een scenario." Daar zijn verschillende ideeën ontstaan voor een scenario, waaronder een dag

gemonteerd worden door de jongeren zelf, die daarvoor een korte opleiding zullen krijgen.

genoeg, men moet er echter ook nog iets aan willen doen... en dat is wat in Kuregem momenteel gebeurt.

<i>L'arbre des générations</i>	Een generatieboom
<i>Les seniors, les racines</i>	Senioren met wortels
<i>Les jeunes, les bourgeons</i>	Jongeren in bloei
<i>Les branches sont malines</i>	De takken zijn uitgekookt
<i>pour terminer, elles se réunissent</i>	En leggen de link
<i>Je m'adresse, à vous, seniors</i>	Senioren, terwijl ik praat
<i>Pour que mes beaux jours</i>	Worden mijn levensdagen goud
<i>Deviennent de l'or</i>	Dank U voor de warmte
<i>Merci pour ce partage</i>	Die me moed geeft
<i>Qui m'a donné tous les jours du courage</i>	

© MAKS